

Locatie De Zijderoute

Pedagogisch beleidsplan 2026

Peutergroep/Voorschool in wording

Hertspieghelweg 55

1055 KK Amsterdam

Inhoud

Inleiding	5
1. Visie en doelstelling	6
2. Pedagogische uitgangspunten	7
Het kind centraal	7
Wennen.....	7
Warmte en omhulling.....	8
Nabootsing	9
Aansluiten bij de belevingswereld van het jonge kind.....	9
Rust, ritme en regelmaat	9
Dagritme	10
Basis peuter – voorschool dagritme:.....	10
Opvoeden van de zintuigen.....	11
Fantasie en spel	11
Eerbied	11
Natuur en gezondheid	12
Sociale samenhang.....	12
3. Emotionele veiligheid	13
Vertrouwde gezichten	13
Verbinding met de omgeving	13
Geborgenheid en warmte.....	13
Ruimte voor emoties.....	14
Het kind zien en bevestigen.....	15
Het kind in zijn waarde laten	15
Respect voor de integriteit van het kind	15
Duidelijkheid	16
4. Sociale en persoonlijke ontwikkeling	17
Hoe ontwikkelen kinderen op De Zijderoute deze vaardigheden?	17
Motorische ontwikkeling	18
In de kring	18
Vrij spel.....	18
Begeleid spel.....	18
Activiteiten.....	18
Buiten spelen.....	18
Zelf aankleden	18

Creatieve activiteiten	18
Ontwikkelen van de zintuigen	19
De tastzin	19
De levenszin	20
De bewegingszin	20
De evenwichtszin	20
Lopen, spreken en denken	20
Het ontwikkelen van de wil	21
Conflicten tussen kinderen	21
5. Waarden en Normen.....	22
Echtheid en oprechtheid.....	22
Grondpijlers	22
Dankbaarheid, liefde en verwondering.....	22
Ritmisch leven	23
Oprechte belangstelling.....	23
Aandacht.....	24
6. Werkwijze op de groep	25
Algemeen.....	25
De ruimte	25
Schoonmaak en hygiëne	26
Vaste pedagogisch medewerkers, vertrouwde gezichten	26
Dagritme	27
Jaarritme	27
Inrichting.....	28
Verzorging	28
Verjaardagen.....	28
Vierogen principe	29
Mentor	29
Afscheid en overgang naar de basisschool.....	30
7. Samenwerking met ouders	31
Kind-volgsysteem en oudergesprekken.....	31
Ondersteuning, signalering en samenwerking.....	31
Ouderavond.....	32
Oudercommissie.....	32
Ouderparticipatie	33
8. Ondersteuning van beroepskrachten	35

Inspiratie en scholing	35
Pedagogische coaching en beleidsvoering.....	35
Taken en verantwoordelijkheden van Houder en de leidinggevende	36
De houder Marin van Wijnen	36
De leidinggevende Ellen Zweers (vanaf november 2026 Meryem Balasar)	37
Werving en selectie	37
Continuïteit	37
9. Ten slotte.....	38

Inleiding

Per 11 mei 2026 heeft Stichting Kinderopvang Ithaka een tweede vestiging geopend op abbs De Zijderoute. Kinderopvang Ithaka is een onderdeel van Stichting Ithaka Vrije Scholen. De Zijderoute valt onder de paraplu van Ithaka, vandaar dat wij de ontwikkeling naar een Integraal Kindcentrum (IKC) op deze locatie willen doordragen.

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van voorschool De Zijderoute in Amsterdam. In dit beleidsplan beschrijven wij vanuit welke pedagogische uitgangspunten wij werken. Hiermee willen wij ouders, belangstellenden en andere betrokkenen een duidelijk beeld geven van de achtergrond van onze werkwijze. Het pedagogisch beleidsplan vormt het kader voor de jaarlijks op te stellen pedagogische werkplannen: de praktische vertaling van het beleid naar de dagelijkse praktijk. Het plan blijft voortdurend in ontwikkeling en wordt jaarlijks geëvalueerd en waar nodig aangepast, zodat de pedagogische kwaliteit van de peutergroep gewaarborgd blijft.

Voorschool De Zijderoute biedt opvang aan peuters van twee tot vier jaar, vanuit een antroposofische visie. De locatie bevindt zich aan de Hertspieghelweg 55, 1055 KK te Amsterdam. In hetzelfde gebouw zijn ook basisschool De Zijderoute en, vanaf augustus 2026, de BSO van Kinderopvang Ithaka gehuisvest.

In eerste instantie bieden wij drie voorschool dagen per week aan, van 08.30 uur tot 14.00 uur. Bij voldoende belangstelling kan dit worden uitgebreid naar vier of vijf ochtenden per week. De meeste kinderen zullen drie ochtenden deelnemen. Sommige ouders hebben aangegeven behoefte te hebben aan een vierde ochtend.

Dit pedagogisch beleidsplan is geschreven als een eerste basis. Samen met de pedagogisch medewerkers zal het verder worden uitgewerkt en steeds opnieuw worden getoetst aan de praktijk. Daarnaast zal het worden voorgelegd aan de oudercommissie of, in de opstartfase, aan een vriendengroep van betrokken ouders.

Wij zien dit beleidsplan niet als een statisch document, maar als een levend document dat richting geeft aan ons dagelijks handelen.

Mocht u als lezer opmerkingen of suggesties hebben die dit beleidsplan ten goede kunnen komen, dan houden wij ons van harte aanbevolen.

1. Visie en doelstelling

De Zijderoute biedt een antroposofische voorschool aan kinderen van twee tot vier jaar. Een belangrijke doelstelling is het bieden van een plek waar kinderen zich veilig, welkom en geliefd voelen. Een plek waar zij de aandacht krijgen die zij nodig hebben en waar zij zich op een harmonieuze en gezonde manier kunnen ontwikkelen.

Ieder kind mag zichzelf zijn en zich ontwikkelen tot wie het in wezen is. Ontwikkelen in vrijheid is daarbij een belangrijk uitgangspunt. Die vrijheid bestaat echter altijd in relatie tot de ander. Kinderen mogen vrijspelen, ontdekken, leren en zich ontwikkelen binnen een veilige en voorspelbare omgeving waarin pedagogisch medewerkers het goede voorbeeld geven.

De antroposofische pedagogie komt tot uiting in onze groepsruimte, waar speelgoed, spelmateriaal, activiteiten aanbod en inrichting bewust zijn gekozen. Alles is afgestemd op de ontwikkelingsbehoefte van het jonge kind en op het ritme van de seizoenen. In onze houding naar en omgang met de kinderen houden wij rekening met de eigenheid van ieder kind.

Het dagritme vormt een veilige bedding van duidelijkheid en structuur, waarbinnen geborgenheid, vrijheid en ongedwongenheid kunnen bestaan. In het jaarritme sluiten wij op een huiselijke manier aan bij de seizoenen en de jaarfeesten die ook binnen de school worden gevierd. De voorschool vormt daarmee een natuurlijke voorbereiding op de kleuterklassen (groep 1 en 2) van De Zijderoute.

In de eerste levensjaren ontwikkelt het kind zich van een volledig één-zijn met de omgeving naar een groeiend ik-bewustzijn. Rond de leeftijd van tweeënhalf jaar ontstaat steeds meer een eigen binnenwereld en komt de fantasie tot bloei. In deze levensfase leert het kind vooral door zelf te doen en door na te bootsen. Daarom scheppen wij voorwaarden voor ervaringsgericht leren en proberen wij als volwassenen nabootsingswaardig te zijn in ons handelen.

2. Pedagogische uitgangspunten

Op allerlei manieren scheppen wij voorwaarden waarbinnen het kind zich vrij, gezond en evenwichtig kan ontwikkelen. Ons pedagogisch handelen is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Het kind centraal.
- Wennen.
- Warmte en omhulling bieden.
- Opvoeden door het goede voorbeeld.
- Aansluiten bij de belevingswereld van het jonge kind.
- Rust, ritme en regelmaat.
- Een herkenbaar dagritme.
- Het ondersteunen van de ontwikkeling van de zintuigen.

Het kind centraal

Dat het kind centraal staat lijkt misschien een open deur, maar voor ons heeft dit een diepe betekenis. De eerste levensjaren vormen een belangrijke basis voor de rest van het leven. Dat betekent dat wij als kinderopvang samen met ouders een grote verantwoordelijkheid dragen.

Dankbaar voor het vertrouwen dat ouders ons schenken, proberen wij steeds opnieuw met een open blik te kijken naar wat ieder kind nodig heeft. We willen kinderen begeleiden op hun eigen ontwikkelingsweg en hen de ruimte geven om zich op een gezonde manier te ontplooien.

Wij bieden kinderen emotionele veiligheid, ondersteunen hun persoonlijke en sociale competenties en begeleiden hen in het kennismaken met normen en waarden. Hiermee geven wij invulling aan de vier pedagogische basisdoelen van de Wet kinderopvang.

Wennen

Het wennen voor de kinderen aan het gaan naar de voorschool, verloopt geleidelijk. Tijdens een eerste kennismaking met de ouder(s) ontmoeten we meestal ook het kind. Wanneer de kennismaking door beide partijen als positief wordt ervaren, volgt de intake. Tijdens de intake bespreken we het wen-traject.

Het wennen gebeurt altijd in overleg met de ouder(s), omdat zij hun kind het beste kennen. Als basis geven wij meestal het volgende advies:

- De eerste keer komt de ouder samen met het kind om 8.55 uur, tijdens het vrije spel. Dit gaat vervolgens over in het fruit eten en voorlezen. Ouder en kind blijven samen tot de andere kinderen weer gaan spelen. Na het fruit eten en voorlezen, rond 10.00 uur, nemen jullie afscheid en zeggen we: "Tot de volgende keer!"
- De volgende keer komen jullie opnieuw tijdens het vrije spel. Het kind blijft dan alleen bij de andere kinderen en de pedagogisch medewerker. Als ouder neem je afscheid van je kind en vertel je dat je terugkomt na het spelen, fruit eten en voorlezen. Omdat je kind dit moment al een keer heeft meegemaakt, is het

herkenbaar. Dat maakt het overzichtelijk en geeft vertrouwen dat mama en/of papa weer terugkomt.

- Het kan gebeuren dat een kind gaat huilen en niet wil dat je weggaat. Dan nemen wij als pedagogisch medewerker het kind van je over. We vragen bijvoorbeeld: *"Waar zullen we naar papa of mama zwaaien? Bij de deur of bij het raam?"* Na het zwaaien is het verdriet vaak snel over. Is dat niet zo, dan nemen we het kind op schoot om te troosten. Wanneer we voelen dat het kind eraan toe is, nemen we het mee in de stroom van spelen, fruit eten en andere activiteiten.
- Soms wil een kind niet op schoot en blijft het verdrietig ergens zitten. Ook dat mag. Voor sommige kinderen is het fijn om vanuit een veilige positie eerst de omgeving en alles wat daarin gebeurt te observeren. We blijven het kind goed waarnemen en betrekken het op een rustige manier bij de verschillende activiteiten.
- Wanneer wij waarnemen dat de situatie op dat moment niet 'goed' is voor het kind, nemen we contact op met de ouder(s). Samen bespreken we dan een ander wen-traject dat beter aansluit bij de behoeften van het kind.
- Na deze eerste of tweede keer alleen bekijken we samen met de ouder(s) hoe het wennen verder verloopt. Dit is voor ieder kind anders. Sommige kinderen wennen snel en kunnen direct meedoen met het ritme van de groep. Andere kinderen hebben meer tijd nodig om vertrouwen te ontwikkelen. Dan kan het helpend zijn om eerst een deel van de ochtend te komen en bijvoorbeeld om 12.00 uur opgehaald te worden, wanneer we met de kinderen gaan eten. Vervolgens kunnen we de verblijfsduur stap voor stap uitbreiden.
- Soms lijkt een kind eerst snel te wennen, maar volgt daarna een terugval. In dat geval kan het helpend zijn om weer een stapje terug te doen en het wennen rustig opnieuw op te bouwen.
- Het is belangrijk om steeds samen met de ouder(s) te kijken wat een kind nodig heeft om een veilige hechting te ontwikkelen met de pedagogisch medewerkers, de andere kinderen en de locatie. Op deze manier bieden wij het kind emotionele veiligheid.

Warmte en omhulling

Voor het jonge kind is fysieke warmte een belangrijke voorwaarde om zijn lichaam goed te kunnen bewonen en zich gezond te ontwikkelen. Wanneer een kind het te koud heeft, trekt het zich vaak terug en gebruikt het veel energie om zichzelf warm te houden. Energie die het ook nodig heeft voor groei en ontwikkeling.

In figuurlijke zin geldt dit ook voor de sfeer. In een warme en welkome omgeving kan een kind zich thuis, veilig en behaaglijk voelen.

Tijdens de voorschool willen wij ervoor zorgen dat de wereld voor het kind overzichtelijk is. De pedagogisch medewerkers creëren een verzorgende, overzichtelijke en warme sfeer door:

- Zelf rust uit te stralen en met een zachte hand te werken, met respect voor de lichamelijke integriteit van ieder kind.

- Oprechte interesse en volle aandacht voor de kinderen te hebben, onder andere door een warm welkom aan het begin van de dag.
- Kinderen de ruimte te geven om hun verhaal te vertellen en de tijd te nemen om echt te luisteren.
- Beschikbaar te zijn wanneer kinderen ons nodig hebben.
- Begrenzing en duidelijkheid te bieden door goede gewoontes, vaste rituelen en een voorspelbaar dag verloop.
- Veel te zingen en gebruik te maken van 'zingzeggen', waardoor kinderen gemakkelijker mee kunnen bewegen in het ritme van de dag.
- Zich te verdiepen in ieder kind, bijvoorbeeld door intakegegevens zorgvuldig terug te lezen en aandacht te hebben voor de achtergrond, levensomstandigheden en ontwikkeling van het kind.
- Het kind werkelijk te zien, met een open houding, en aan te sluiten bij wat het op dat moment nodig heeft.

Nabootsing

Kinderen ontwikkelen zich in deze levensfase voornamelijk door nabootsing. Indrukken die mooi, waar en goed zijn, vormen bouwstenen waarmee een kind een gezonde basis kan leggen voor de rest van zijn leven.

Daarom hechten wij veel waarde aan de manier waarop we de dagelijkse dingen doen. We voeren onze werkzaamheden met aandacht, zorg en plezier uit. Ook de inrichting van onze binnen- en buitenruimtes draagt hieraan bij: deze zijn met zorg vormgegeven en worden goed onderhouden.

Onze manier van begrenzen sluit eveneens aan bij het principe van nabootsing. We proberen zelf de goede gewoontes voor te leven en nemen de kinderen hierin mee. Denk hierbij aan opruimen, handen wassen, voeten vegen en zorg dragen voor materialen en de omgeving.

Aansluiten bij de belevingswereld van het jonge kind

Wij proberen kinderen zo min mogelijk te belasten met abstracte, intellectuele of anderszins moeilijk te begrijpen onderwerpen uit de volwassenenwereld.

Vanuit onze visie heeft het jonge kind tijd en ruimte nodig om zich in zijn eigen tempo lichamelijk, emotioneel en sociaal te ontwikkelen. De energie die een kind gebruikt voor zijn groei en ontwikkeling vormt de basis voor het latere bewust denken en leren.

Door kinderen zo lang mogelijk in hun natuurlijke, dromerige bewustzijn te laten, geven we hen de tijd die zij nodig hebben om stevig te kunnen wortelen. Wij geloven dat zij daar hun verdere leven profijt van hebben.

Rust, ritme en regelmaat

Een vaste ochtendindeling met voldoende rustmomenten en herkenbare gewoontes biedt kinderen structuur en zekerheid. Peuters hebben van nature behoefte aan rust, ritme en regelmaat. Niet alleen wat betreft slapen, waken, spelen en eten, maar ook in het herhalen van bewegingen, klanken en ritmes.

Door herhaling oefent het kind en ontwikkelt het vaardigheden en vermogens. Daarom kennen de ochtenden op onze peutergroep een vast verloop en weinig verrassingen. Voor volwassenen lijkt dit soms saai, maar voor jonge kinderen is het juist heerlijk: "*het feest der herkenning*".

De voorspelbaarheid van de dag geeft kinderen houvast, vertrouwen en een gevoel van veiligheid. Dit komt niet alleen hun welbevinden, maar ook hun lichamelijke ontwikkeling ten goede.

Dat betekent overigens niet dat wij strak volgens de klok leven. Juist niet. Het ritme van de groep en de behoeften van de kinderen vormen voor ons het uitgangspunt. Binnen een herkenbare structuur blijft ruimte bestaan voor aandacht, flexibiliteit en het volgen van wat op dat moment nodig is.

Dagritme

Ons ritme is levend en volgt een vaste opeenvolging van activiteiten. Zo weten kinderen dat we na het fruit eten een verhaal lezen en dat we daarna naar buiten gaan. De dag wordt gedragen door vaste liedjes en versjes die de overgangsmomenten markeren, zoals het opruimen, naar buiten gaan, weer naar binnen komen of samen aan tafel gaan.

Daarnaast beleven we actief de seizoenen en jaarfeesten. Dit komt tot uiting in de liedjes die we zingen, de aankleding van de ruimte en het begeleide spel. De tijden vormen voor de pedagogisch medewerkers een basis en een houvast. Tegelijkertijd mag het leven zijn eigen tempo houden. Een poepluier die verschoond moet worden, een kind dat troost nodig heeft of een geliefd prentenboek dat nóg een keer gelezen mag worden; het hoort allemaal bij de stroom van de dag.

Wij houden van wat wij noemen: **langzame, levende tijd**. Geen dag die als een strak kanaal verloopt, maar een dagritme dat stroomt als een rivier. Herkenbaar, veilig en voorspelbaar, maar tegelijk levend en afgestemd op de kinderen die eraan deelnemen.

Basis peuter – voorschool dagritme:

8:30 uur:	Kinderen komen binnen
8:40 uur:	In de kring afscheid nemen van de ouders
8:50 uur:	Vrij spel & opruimen
9:30 uur:	Kring
9:45 uur:	Fruit eten
10:00 uur:	Naar buiten
11:00 uur:	Naar binnen (spelen)
12:00 uur:	Brood en/of soep eten
12:45 uur:	Rustmoment
13:00 uur:	Naar buiten
13:30 uur:	Naar binnen
13:50 uur:	Dag afsluiten in de kring
14:00 uur:	Kinderen worden opgehaald

Opvoeden van de zintuigen

Binnen de antroposofie worden twaalf zintuigen onderscheiden. Verderop in dit beleidsplan gaan we uitgebreider in op de lichaam gebonden zintuigen. De ontwikkeling van deze zintuigen staat in de eerste zeven levensjaren centraal en vormt een belangrijke basis voor latere lichamelijke, sociale, emotionele en cognitieve ontwikkeling.

Het jonge kind leeft nog sterk via de zintuigen en is afhankelijk van de indrukken die het uit zijn omgeving ontvangt. Daarom zorgen wij voor een gezonde afwisseling tussen inspanning en ontspanning, samen en alleen, binnen en buiten, bewegen en rusten. Op die manier helpen wij kinderen een gezonde verhouding te ontwikkelen tot zowel hun omgeving als hun eigen lichaam.

Fantasie en spel

De creatieve vermogens die ieder kind in zich draagt, komen tot ontwikkeling in een omgeving die de verbeeldingskracht aanspreekt en ruimte laat voor eigen initiatief.

- In het vrije spel spelen kinderen met materialen die niet volledig vastliggen in vorm of betekenis. Een houten blok kan vandaag een auto zijn en morgen een telefoon.
- We werken zoveel mogelijk met natuurlijke materialen van goede kwaliteit en met kunstzinnig vormgegeven spelmateriaal. Deze materialen bieden ruimte voor verbeelding, verwondering en creativiteit.
- Tekenen, schilderen, boetseren en andere creatieve activiteiten geven kinderen de mogelijkheid zich op hun eigen manier uit te drukken.
- De fantasie ontwikkelt zich geleidelijk. Tegen het einde van de peutertijd ontstaat steeds meer de mogelijkheid om ervaringen om te vormen tot eigen spel en nieuwe ideeën.
- Fantasiespel vormt een belangrijke basis voor latere creatieve vermogens en probleemoplossend denken.
- De pedagogisch medewerkers laten kinderen zoveel mogelijk hun eigen spel ontwikkelen en begeleiden alleen wanneer dit nodig is.
- Daarnaast bieden wij begeleid spel aan, zoals vinger-, kring- en gebarenspeletjes die aansluiten bij het seizoen of het komende jaarfeest.

Eerbied

Een jong kind treedt de wereld onbevangen en vol vertrouwen tegemoet. Het heeft van nature nog een eerbiedvolle aandacht voor alles wat leeft en bestaat. Wij proberen dat vertrouwen te beschermen door het kind vooral het goede, het mooie en het waarachtige te laten ervaren.

Sommigen vinden het naïef om de wereld mooier te tonen dan zij soms is. Wij zien dit anders. Wij willen aansluiten bij de ontwikkelingsfase van het jonge kind. Wanneer een kind ouder wordt en meer mogelijkheden ontwikkelt om situaties te begrijpen en te relativiseren, ontstaat vanzelf ruimte om ook de moeilijke kanten van het leven te leren kennen.

Wij handelen vanuit de gedachte dat de wereld, ondanks haar onvolkomenheden, de moeite waard is om te ontdekken. Kinderen worden omringd met liefde, aandacht en zorg, zodat hun ontwikkeling in hoofd, hart en handen wordt ondersteund.

Natuur en gezondheid

Gezondheid heeft te maken met balans en met het vermogen om in harmonie met jezelf en je omgeving te leven. Een respectvolle verbinding met de natuur ondersteunt volgens ons een gezonde ontwikkeling van kinderen.

Dit komt onder andere tot uiting in onze keuze voor biologische en waar mogelijk biologisch-dynamische voeding en natuurlijke verzorgingsproducten. We beleven de seizoenen bewust, zowel binnen als buiten. Buiten door onder uiteenlopende weersomstandigheden naar buiten te gaan, binnen door middel van onze seizoen tafel en de aankleding van de ruimte.

We maken dankbaar gebruik van de materialen die de natuur ons biedt en verwonderen ons samen met de kinderen over alles wat groeit, bloeit en verandert. Liedjes, verhalen en spel worden rechtstreeks door mensen aangeboden. Wij kiezen bewust voor levende ontmoetingen in plaats van schermen of digitale media.

Sociale samenhang

Onze peutergroep/voorschool vormt een kleine gemeenschap waarin kinderen zich gekend en gedragen mogen voelen. Dat lukt het best wanneer pedagogisch medewerkers niet alleen het kind leren kennen, maar ook weten wat er buiten de opvang in het leven van het kind speelt.

Ook ouders mogen weten wat hun kind gedurende de ochtend beleeft. Op die manier kan het leven van het kind thuis en op de peutergroep op natuurlijke wijze in elkaar overlopen.

Wij hechten daarom veel waarde aan een open en vertrouwde samenwerking met ouders. Kinderen ervaren veiligheid wanneer zij merken dat de mensen die op verschillende plekken voor hen zorgen met elkaar verbonden zijn en samenwerken in hun belang.

3. Emotionele veiligheid

Emotionele veiligheid is een voorwaarde om je ergens prettig te voelen, plezier te kunnen maken en je vrij te kunnen ontwikkelen. Het vormt de basis voor een klimaat waarin kinderen kunnen groeien en gedijen. Er zijn verschillende factoren die bijdragen aan emotionele veiligheid. Hieronder werken we deze verder uit.

Vertrouwde gezichten

Hoe jonger een kind is, hoe groter de afhankelijkheid van zijn omgeving. Het is belangrijk dat de mensen die voor een jong kind zorgen, het kind echt leren kennen. Alleen dan kunnen zij de signalen van het kind begrijpen en zijn behoeften leren herkennen.

Daarom is continuïteit zo belangrijk. Vertrouwde gezichten bepalen in hoge mate het gevoel van veiligheid van een kind. Om die reden werken wij zoveel mogelijk met vaste pedagogisch medewerkers op een groep. Bij ziekte en vakanties proberen wij de bezetting in eerste instantie op te vangen met bekende collega's. Daarnaast maken wij zoveel mogelijk gebruik van vaste invalkrachten.

Verbinding met de omgeving

Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich goed kunnen verbinden met zichzelf, de andere kinderen en hun omgeving. Het vermogen om verbinding aan te gaan, of zich te hechten, vormt de basis voor alle sociale relaties.

Jonge kinderen zijn nog één met hun omgeving en hebben nog niet het vermogen ontwikkeld om indrukken te filteren. Alles komt diep binnen. Voor bescherming tegen te veel prikkels is het jonge kind daarom nog afhankelijk van de volwassene.

Dat betekent dat wij de "grote mensen wereld" waar mogelijk op afstand houden of vertalen naar de belevingswereld van het kind. Indrukken die een kind nog niet kan plaatsen, kunnen spanning of onrust veroorzaken.

Soms is het echter onvermijdelijk dat kinderen al op jonge leeftijd met ingrijpende gebeurtenissen in aanraking komen. Dingen die je hen liever nog zou besparen. Kinderen beschikken nog niet over het vermogen om gebeurtenissen in een context te plaatsen, te relativiseren of er een eigen standpunt over in te nemen.

Juist daarom vinden wij het belangrijk om een harmonieuze omgeving te bieden, waarin het kind zich gemakkelijk kan verbinden met de mensen en de wereld om zich heen.

Geborgenheid en warmte

Het jonge kind is nog sterk verbonden met zijn omgeving. Het maakt nog niet altijd onderscheid tussen zichzelf en de ander, tussen eigen gevoelens en de gevoelens van iemand anders.

Daarom vinden wij het belangrijk dat de sfeer en de omgeving veiligheid, warmte, geborgenheid en harmonie uitstralen.

Een belangrijk onderdeel van emotionele veiligheid is de manier waarop volwassenen met zichzelf en met elkaar omgaan. Mensen die met kinderen werken, dragen ook verantwoordelijkheid voor hun eigen innerlijke gesteldheid. Natuurlijk maakt ieder mens

gebeurtenissen mee die invloed hebben op zijn stemming. Toch vraagt het werken met jonge kinderen dat we onze emoties kunnen reguleren en, waar nodig, even kunnen parkeren.

Kinderen voelen vaak haarfijn aan of iemand verdrietig, blij of boos is. Deze emoties mogen er zijn; we zijn immers mensen en geen robots. Tegelijkertijd vraagt het van ons dat we aanwezig kunnen zijn in het moment, met liefdevolle aandacht voor het kind, zonder het te belasten met onze eigen zorgen.

Ook wordt van pedagogisch medewerkers verwacht dat zij actief bijdragen aan een harmonieuze samenwerking met collega's. Een gezond werkklimaat is een belangrijke voorwaarde voor een veilig klimaat voor de kinderen. Daarom werken wij bewust aan teamvaardigheden zoals feedback geven en ontvangen, verschillen respecteren en oog hebben voor elkaars kwaliteiten.

Ook van ouders verwachten wij dat zij bijdragen aan een veilige en respectvolle sfeer. Bijvoorbeeld door irritaties niet in het bijzijn van kinderen te uiten, maar hiervoor een passend moment te kiezen.

Ruimte voor emoties

In de eerste levensjaren is het kind nog sterk verbonden met zijn omgeving. Pas tijdens de koppigheidsfase, wanneer een kind "ik" en "nee" gaat zeggen, ontstaat geleidelijk het besef van zichzelf als individu.

Het nee-zeggen is een belangrijke stap in de ontwikkeling. Het kind oefent hiermee zijn eigen wil en ontdekt dat het een eigen persoon is. Dat proces vraagt om veiligheid. Veiligheid die wij bieden door het kind serieus te nemen in zijn zelfbeleving, zonder in een machtsstrijd terecht te komen.

Het uitspreken van een "nee" is een belangrijke voorwaarde voor een gezonde wilsontwikkeling en voor het ontstaan van zelfbewustzijn. Kinderen mogen daarom op bepaalde momenten ook dwars zijn. Dat is geen ongewenst gedrag op zich, maar een betekenisvolle ontwikkelingsstap.

Wij willen dit gedrag niet onderdrukken, maar wel begrenzen, met respect voor het kind. Niet door fysieke overmacht, maar door duidelijk te maken wat wél mogelijk is. Soms is het ook goed om bewust iets door de vingers te zien en niet op alle slakken zout te leggen.

In het algemeen geldt dat ook negatieve emoties er mogen zijn. Verdriet, angst, boosheid, teleurstelling en pijn horen bij het leven. Voor een gezonde emotionele ontwikkeling is het belangrijk dat kinderen deze gevoelens leren herkennen en ermee leren omgaan.

Wat helpt, is een opvoeder die rustig blijft, gevoelens benoemt en erkent. Daarmee voelt een kind zich gezien en begrepen.

Bij structurele of zorgwekkende situaties zoeken wij uiteraard naar de onderliggende oorzaak. Een gesprek met ouders en eventueel verwijzing naar passende hulpverlening

kan dan nodig zijn. Ook werken wij volgens de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling en zetten deze in wanneer de situatie daarom vraagt.

Het kind zien en bevestigen

Ieder kind wil gezien, gehoord en begrepen worden.

Binnen een groep is het belangrijk dat kinderen ervaren dat de pedagogisch medewerker oog heeft voor wat zij nodig hebben. Dat geeft vertrouwen en draagt bij aan hun gevoel van veiligheid.

Kinderen zoeken vaak oogcontact wanneer zij behoefte hebben aan aanmoediging, bescherming of ondersteuning. Daarom is het belangrijk dat pedagogisch medewerkers beschikbaar zijn en aandacht hebben voor wat er in de groep gebeurt.

Vaak werkt het goed wanneer een pedagogisch medewerker bezig is met een huishoudelijke taak of een handwerkactiviteit, terwijl zij vanuit haar aandacht en waarnemingsvermogen aanwezig blijft bij de kinderen. Wanneer volwassenen te nadrukkelijk op kinderen gericht zijn, kan dit hun spel verstoren.

Het kind in zijn waarde laten

Ongewenst gedrag corrigeren wij, maar niet door kinderen te veroordelen, te beschamen of te straffen.

Op deze leeftijd handelen kinderen niet vanuit slechte bedoelingen. Ze handelen vanuit impulsen, nieuwsgierigheid of de behoefte aan aandacht. Jonge kinderen beschikken nog niet over een volledig ontwikkeld inlevingsvermogen of moreel besef.

Dat betekent niet dat alles mag. Kinderen moeten leren zorgvuldig met zichzelf, anderen en de omgeving om te gaan. Positief formuleren, samen handelen of afleiden is vaak voldoende om een situatie weer in goede banen te leiden.

Soms is een duidelijke grens nodig. In alle gevallen wijzen wij het gedrag af, niet het kind. Het kind zelf mag altijd overeind blijven.

Wanneer eerdere 'interventies' niet helpen, kan het ondersteunend zijn om een kind even uit de situatie te halen. Bijvoorbeeld door het rustig aan tafel of op een bankje te laten zitten. Dit is niet bedoeld als straf, maar als een moment om weer tot zichzelf te komen en om de veiligheid binnen de groep te waarborgen.

Wanneer een kind structureel negatieve aandacht vraagt, zien wij dit gedrag als een vraag om hulp of begeleiding. Samen met de ouders onderzoeken wij wat het kind nodig heeft. Indien nodig stellen wij een plan op en betrekken wij een deskundige.

Respect voor de integriteit van het kind

Wij gebruiken geen macht of dwang om iets van een kind gedaan te krijgen.

Humor, speelsheid en duidelijkheid zijn vaak veel effectiever en helpen bovendien de relatie met het kind goed te houden.

Ook tijdens verzorgingsmomenten handelen wij met respect voor de lichamelijke integriteit van het kind. We vertellen wat we gaan doen voordat we het doen. Hierdoor

wordt het kind niet overvallen en krijgt het de gelegenheid zich voor te bereiden op wat komen gaat.

Duidelijkheid

Wanneer een kind weet waar het aan toe is, geeft dat rust en veiligheid.

Daarom werken wij met een voorspelbaar, stromend en tegelijkertijd gestructureerd ochtendverloop. Gewoontes en rituelen helpen kinderen de overgangen tussen verschillende momenten van de dag te maken en ondersteunen hen bij hun oriëntatie in de tijd.

De pedagogisch medewerkers weten wat er gaat gebeuren en nemen hierin hun verantwoordelijkheid. Kinderen voelen zich veilig wanneer volwassenen het overzicht bewaren en leidinggeven.

Daarom leggen wij jonge kinderen niet voortdurend keuzes voor. Te veel keuzes kunnen de wereld ingewikkelder maken dan nodig is en eerder onzekerheid oproepen dan vrijheid geven.

Bovendien zijn veel vragen in werkelijkheid geen vragen, maar mededelingen. De vraag: "*Kom je je jasje aandoen?*" betekent eigenlijk: "*We gaan nu je jasje aandoen.*"

Kinderen ervaren veiligheid wanneer volwassenen op een duidelijke, vanzelfsprekende manier aangeven wat er gaat gebeuren. Natuurlijk vinden wij het belangrijk dat kinderen leren kiezen, maar wel binnen een overzichtelijk kader. Bijvoorbeeld: "*Wil je kaas of jam op je brood?*" in plaats van een groot aantal mogelijkheden aan te bieden.

4. Sociale en persoonlijke ontwikkeling

Jonge kinderen leren door hun omgeving te onderzoeken en na te bootsen. Hun nieuwsgierigheid en natuurlijke drang tot bewegen zorgen voor een spontaan en levendig leerproces. Ieder kind doet dit op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo.

Op de voorschool ondersteunen wij de ontwikkeling van persoonlijke en sociale competenties door een omgeving te bieden die aansluit bij de ontwikkelingsbehoeften van jonge kinderen. Een omgeving waarin zij actief kunnen zijn, mogen ontdekken en zichzelf mogen oefenen in het samenzijn met anderen. Daarnaast geven wij het goede voorbeeld, omdat jonge kinderen vooral leren door wat zij zien en ervaren.

Wij richten ons vooral op het spontane en echte leren. Het jonge kind leert door te spelen, te bewegen, waar te nemen en na te bootsen. Daarom werken wij niet met schoolse oefeningen of educatieve werkbladen, maar bieden wij betekenisvolle ervaringen aan die aansluiten bij de ontwikkelingsfase van het jonge kind. Hiermee geven wij ook invulling aan de wettelijke opdracht om kinderen te ondersteunen in hun persoonlijke en sociale competenties.

Binnen de Waldorf-pedagogiek zien wij spel als de belangrijkste leerweg van het jonge kind. In het spelen oefent het kind motorische vaardigheden, taal, sociale vermogens, creativiteit en probleemoplossend denken. De bewustzijnskrachten die het kind gebruikt tijdens het spelen en nabootsen mogen in deze levensfase nog volop werkzaam zijn in het lichaam. Zo krijgt het kind de tijd en ruimte om een gezonde fysieke, emotionele en sociale basis te vormen waarop later het meer bewuste leren kan voortbouwen.

Hoe ontwikkelen kinderen op De Zijderoute deze vaardigheden?

Een peuter is nog geen meester in bewegen, spreken, samenwerken of plannen. Hij kan vaak nog niet met twee benen tegelijk springen, zingt een liedje niet altijd helemaal zuiver mee en haalt gisteren, vandaag en morgen nog regelmatig door elkaar. Ook sociale vaardigheden zijn nog volop in ontwikkeling.

Soms zit de lijm overal behalve op het werkje en verandert een probleem oplossen nog weleens in een driftbui. Dat hoort bij de leeftijd en maakt deel uit van het leerproces.

Als pedagogisch medewerker volgen wij de ontwikkeling van de kinderen gedurende de dag. We kijken waar een kind staat in zijn ontwikkeling en welke ondersteuning het nodig heeft. Wanneer er zorgen ontstaan over het gedrag of de ontwikkeling van een kind, bespreken wij deze eerst met de ouders. Met hun toestemming kan vervolgens de intern begeleider meekijken. Samen bekijken we welke vervolgstappen wenselijk zijn en welke ondersteuning het kind nodig heeft.

Wij geloven dat een helende pedagogie voor ieder kind begint bij betekenisvolle bezigheden. Huishoudelijke activiteiten, kunstzinnige activiteiten en ambachtelijke werkzaamheden vormen hierin een belangrijke basis. Wanneer pedagogisch medewerkers dergelijke handelingen met aandacht uitvoeren en voorleven, ontstaan waardevolle mogelijkheden voor nabootsing en spel.

Door een rijke en eenvoudige speelomgeving te bieden, met overzicht, rust, natuurlijke materialen en nabootsingswaardige voorbeelden, krijgt ieder kind de mogelijkheid zijn eigen ontwikkelingsweg te gaan.

Motorische ontwikkeling

De grove en fijne motorische ontwikkeling ondersteunen wij gedurende de hele dag. Niet door gerichte training, maar door kinderen veel mogelijkheden te bieden om hun lichaam te gebruiken en nieuwe vaardigheden te oefenen.

In de kring

Tijdens de kring spelen we bijvoorbeeld kringspelen zoals “Zakdoekje leggen” of “Er zat een kindje huilend op een steen”. Kinderen lopen gericht, bukken, pakken iets op, geven elkaar de hand en bewegen samen op het ritme van liedjes en versjes. Ook hand- en gebaarspelletjes komen dagelijks terug.

Vrij spel

Tijdens het vrije spel bouwen kinderen met blokken, maken hutten van doeken, leggen parcours aan en verplaatsen materialen. Hierdoor oefenen zij spelenderwijs hun evenwicht, coördinatie en lichaamsbesef.

Begeleid spel

Regelmatig bieden we een begeleid spel aan waarbij de grove motoriek wordt aangesproken. Denk aan klimmen, kruipen, balanceren, springen en bewegen door een parcours. Ook seizoensgebonden kringspelen horen hierbij.

Activiteiten

Brood bakken is een mooi voorbeeld van een activiteit waarin zowel grove als fijne motoriek wordt geoefend. Eerst wordt het deeg krachtig gekneed, daarna vormt het kind zorgvuldig zijn eigen broodje. Ook huishoudelijke activiteiten zoals een doek opvouwen of helpen bij eenvoudige klusjes dragen hieraan bij.

Buiten spelen

Buiten is er volop ruimte om te rennen, fietsen, springen en balanceren. Een springtouw kan veranderen in een stromende rivier waar je overheen springt en de zandbakrand wordt een evenwichtsbalk.

Zelf aankleden

Zelf een jas aantrekken, schoenen aantrekken of een muts opzetten vraagt veel motorische vaardigheid. We nemen hier bewust de tijd voor. Natuurlijk willen we graag naar buiten, maar het leerproces vinden wij minstens zo belangrijk als het eindresultaat. Tegelijkertijd oefenen kinderen zelfstandigheid, doorzettingsvermogen en probleemoplossend vermogen.

Creatieve activiteiten

Tekenen, schilderen, knippen, plakken, rijgen, werken met sensorisch materiaal, boetseren met bijenwas of natuurlijke klei: al deze activiteiten dragen bij aan de ontwikkeling van de fijne motoriek. Ook dagelijkse bezigheden zoals fruit snijden, brood smeren of helpen bij het maken van soep bieden waardevolle oefenmomenten.

Door deze dagelijkse ervaringen ondersteunen wij actief de ontwikkeling van zowel de persoonlijke competenties als de sociale competenties van kinderen, zoals bedoeld in de Wet kinderopvang.

Ontwikkelen van de zintuigen

De eerste levensjaren staan in het teken van het 'op aarde komen'. Het kind leert zijn lichaam bewonen en maakt zich stap voor stap vertrouwd met het aardse leven en de daarbij horende wetmatigheden, zoals zwaartekracht, dag- en nachtritmes en sociale omgangsvormen.

De zintuigen spelen hierin een belangrijke rol. Zij helpen het kind zichzelf en zijn omgeving waar te nemen, zodat het zich daarmee kan verbinden en ertoe kan leren verhouden. Alle zintuigen zijn in aanleg aanwezig, maar ontwikkelen zich doordat zij aangesproken worden.

De meest bekende zintuigen zijn de tastzin, gezichtszin, gehoorzin, reukzin en smaakzin. Rudolf Steiner, grondlegger van de antroposofie, onderscheidt daarnaast twaalf zintuigen. Vier daarvan zijn gericht op de waarneming van het eigen lichaam: de tastzin, bewegingszin, levenszin en evenwichtszin. Omdat de fysieke ontwikkeling in de eerste levensjaren centraal staat, richten wij ons vooral op deze vier lichaams-gebonden zintuigen.

Het jonge kind is nog sterk afhankelijk van de indrukken die het uit zijn omgeving ontvangt. Het kan nog niet goed onderscheiden welke indrukken belangrijk zijn en welke minder betekenisvol zijn. Vanuit onze visie vinden wij het daarom belangrijk om kinderen zoveel mogelijk rijke, levende en betekenisvolle ervaringen te bieden.

Onze inrichting en spelmaterialen bestaan zoveel mogelijk uit natuurlijke materialen. Liedjes, versjes en verhalen worden door de pedagogisch medewerkers zelf aangeboden. Wij kiezen bewust voor levende ontmoetingen en persoonlijke aandacht.

Wil je hier meer van weten? Lees dan bijvoorbeeld: "Liefdevolle begrenzing" van Loïs Eijgenraam, "Basis zintuigen" van Karin Houwing of "De twaalf zintuigen Poorten van de ziel" van Albert Soesman.

De tastzin

Met de tastzin leert het kind zijn lichaam en zijn omgeving kennen. Door te tasten ervaart een kind waar het eigen lichaam ophoudt en waar de buitenwereld begint.

Wij besteden daarom veel aandacht aan materialen met verschillende texturen en eigenschappen. Wol, katoen, zijde, hout, steentjes, schelpen, zand, water en takjes bieden allemaal andere ervaringen voor de tastzin.

Ook lichamelijk contact, verzorgingsmomenten en eenvoudige spelletjes helpen kinderen de grens tussen zichzelf en de wereld te ervaren.

Binnen de antroposofische visie wordt aangenomen dat een goed ontwikkelde tastzin later kan bijdragen aan het vermogen om situaties en mensen goed aan te voelen.

De levenszin

De levenszin vertelt hoe het lichamelijk met ons gaat. Hebben we honger of dorst? Zijn we moe of uitgerust? Hebben we het warm of koud?

Een jong kind kan deze ervaringen nog niet bewust onderscheiden. Het ervaart vooral behagen of onbehagen. Daarom is liefdevolle en aandachtige verzorging van groot belang.

Wij bieden kinderen een gezond ritme met afwisseling tussen activiteit en rust, binnen en buiten, eten en wachten op het volgende eetmoment. Zo leert het kind geleidelijk de signalen van het eigen lichaam herkennen.

Binnen de antroposofische visie zien we de levenszin als een basis voor het latere vermogen om aan te voelen wat gezond is en wat niet.

De bewegingszin

Bewegen is essentieel voor jonge kinderen. Al vroeg oefenen zij met rollen, kruipen, zitten, staan en lopen.

De bewegingszin helpt het kind waar te nemen hoe het lichaam zich beweegt. Daarom bieden wij dagelijks veel gelegenheid tot bewegen, zowel binnen als buiten.

Daarnaast zorgen wij voor voldoende rustmomenten, omdat de bewegingszin zich ontwikkelt door de afwisseling tussen activiteit en ontspanning.

Binnen de antroposofische visie wordt de bewegingszin gezien als een basis voor het latere vermogen om aan te voelen wat mensen van binnen beweegt.

De evenwichtszin

De evenwichtszin helpt ons rechtop te blijven en onze positie in de ruimte te ervaren.

Kleine kinderen oefenen dit voortdurend tijdens het klimmen, springen, balanceren, schommelen en fietsen. Daarom bieden wij dagelijks voldoende mogelijkheden om deze vaardigheden spelenderwijs te ontwikkelen.

Een goed ontwikkeld evenwicht geeft rust en overzicht.

Binnen de antroposofische visie wordt daarom ook een relatie gelegd tussen de evenwichtszin en het vermogen om innerlijke rust te ervaren.

Lopen, spreken en denken

Het jonge kind leert zijn lichaam steeds beter te beheersen. Lopen, spreken en denken zijn belangrijke vaardigheden die zich in de eerste levensjaren ontwikkelen.

Deze ontwikkeling ontstaat niet vanzelf. Het kind heeft voorbeelden nodig om na te bootsen, mensen die spreken, bewegen, handelen en met het kind in contact zijn.

Tijdens het spelen, de kringmomenten, het buitenspelen en de gezamenlijke eetmomenten worden deze basisvaardigheden dagelijks geoefend. Een rijke omgeving, een veilige sfeer en veelzijdig taalgebruik vormen hierbij belangrijke voorwaarden.

Het ontwikkelen van de wil

Vanuit de drang om te ontdekken leert het kind zichzelf en de wereld kennen. Deze natuurlijke onderzoekende houding vormt de basis van wat later het wilsleven wordt.

Plezier in spelen, doorzetten wanneer iets moeilijk is, respect voor anderen en het afmaken van een activiteit leren jonge kinderen niet door uitleg alleen. Zij leren dit vooral doordat volwassenen het voorleven.

Door nabootsing, herhaling en gewoontevorming ondersteunen wij de ontwikkeling van een gezond wilsleven.

Conflicten tussen kinderen

Botsingen tussen kinderen horen bij het opgroeien. In deze situaties leren kinderen hun eigen behoeften kennen en ontdekken zij dat anderen ook gevoelens en wensen hebben.

Wij zien conflicten daarom niet alleen als lastig, maar ook als leerzame momenten. Pedagogisch medewerkers bieden kinderen ruimte om zelf oplossingen te ontdekken, en begeleiden wanneer dat nodig is.

Daarbij kiezen wij geen partij en spelen wij niet de rol van scheidsrechter. Wel bieden wij troost, benoemen gevoelens en helpen wij kinderen om elkaar weer te vinden, zodat zij hun spel kunnen hervatten.

Door middel van spel, beweging, sociale interactie, creatieve activiteiten en dagelijkse verzorgingsmomenten ondersteunen wij de ontwikkeling van de persoonlijke competenties en sociale competenties van kinderen. Hiermee geven wij invulling aan de pedagogische basisdoelen uit de Wet kinderopvang.

5. Waarden en Normen

Waarden zijn kwaliteiten die we in het leven nastreven. Het zijn idealen die ons uitnodigen ons mens-zijn te verwezenlijken.

Normen zijn er om ons te begrenzen. Ze geven de bedding waarbinnen we met elkaar kunnen leven en werken.

Als het goed is, staan onze normen in dienst van onze waarden. Zij helpen ons de idealen waar we voor staan vorm te geven in het dagelijks handelen.

Het belangrijkste ideaal binnen de antroposofische pedagogie is het scheppen van omstandigheden waarin het kind zich kan ontwikkelen tot een vrij mens, die zijn eigen weg kan vinden in het leven en de dingen kan gaan doen die werkelijk bij hem passen. In feite staat alles wat wij doen in dienst van dit ideaal.

Net als bij de ontwikkeling van competenties geldt ook hier dat normen en waarden vooral worden overgedragen door ze voor te leven. Hieronder beschrijven we de belangrijkste normen en waarden die binnen ons pedagogisch beleid een rol spelen.

Echtheid en oprechtheid

Echtheid streven wij na in alles wat we het kind bieden. Daarmee bedoelen we dat wat je ziet, hoort, voelt, ruikt en proeft overeenkomt met de binnenkant, met het wezenlijke dat het uitdrukt.

Dit zien we terug in het speelgoed op de groep, dat uitnodigt tot fantasie en spel. Ook in de biologisch (dynamische) voeding die wij aanbieden, die niet verhuult wat zij is door kunstmatige toevoegingen.

Onze aandacht en interesse zijn oprecht en ons handelen is echt. Wanneer we verzorgen, knuffelen, lachen, zingen of spelen, zijn we daar, van binnenuit bij betrokken. We doen dit niet op de automatische piloot.

Er is geen plaats voor sarcasme, dubbele boodschappen of humor over de hoofden van kinderen heen. Dit zou juist het tegenovergestelde zijn van oprechtheid. Kinderen voelen feilloos aan of iets echt is of niet.

Grondpijlers

Rudolf Steiner noemt vier grondpijlers voor de pedagogie:

1. Het tonen van dankbaarheid, liefde en verwondering.
2. Het werken aan een ritmisch leven.
3. Het nastreven van oprechte belangstelling voor ieder levend wezen.
4. Het verrichten van alle dagelijkse handelingen met aandacht.

Deze grondpijlers vormen ook binnen onze peutergroep een belangrijk uitgangspunt.

Dankbaarheid, liefde en verwondering

Voor de aarde en alles wat daarop leeft voelen wij dankbaarheid, liefde en verwondering. Dit komt voort uit het besef dat wij deel uitmaken van een groter geheel. Wij zijn

verbonden met de natuur en met de zichtbare en onzichtbare krachten die daarin werkzaam zijn.

Deze verbondenheid proberen wij voor te leven aan de kinderen. Bijvoorbeeld door aandacht te schenken aan de seizoenen, de natuur en de jaarfeesten, maar ook door eerbied en respect te tonen voor elkaar.

Vanuit diezelfde houding is respect voor ieders eigenheid vanzelfsprekend. Dat geldt voor de kinderen, voor de ouders en voor onze collega's. Iedereen brengt zijn eigen kwaliteiten, mogelijkheden en uitdagingen met zich mee. We weten vaak niet waar deze vandaan komen, maar we kunnen wel respect hebben voor elkaars ontwikkelingsweg.

Dankbaarheid uit zich ook in de wijze waarop wij omgaan met de dingen die ons omringen. Met het voedsel dat we eten, het speelgoed waarmee we spelen en de materialen die we gebruiken. Veel mensen hebben daaraan meegewerkt en ook de natuur heeft daarin haar bijdrage geleverd.

Speelgoed behandelen we daarom zorgvuldig. Wat stukgaat proberen we, waar mogelijk, te repareren in plaats van direct te vervangen.

Voordat we gaan eten zingen we een lied of spreken we een spreuk uit waarin we de aarde, de regen, de zon en het werk van de mensen danken. Ook door onze omgeving met aandacht te verzorgen en te onderhouden, tonen we respect, liefde en dankbaarheid.

Ritmisch leven

Door de ochtend ritmisch in te delen en te beleven, ontstaat een natuurlijke afwisseling tussen inspanning en ontspanning, vergelijkbaar met een rustige ademhaling.

Dit ritme geeft houvast gedurende de ochtend, maar ook binnen de week, de maand en het jaar. De seizoenen vormen daarbij het natuurlijke jaarritme, waarbij de jaarfeesten herkenbare ankerpunten zijn.

Binnen de voorschool, leven wij bewust met dit ritme. De ochtend heeft een herkenbare opbouw en is daardoor voorspelbaar en veilig voor jonge kinderen.

Tegelijkertijd is ritme iets levends. Het is geen strak schema dat altijd precies hetzelfde verloopt. Net zoals in de natuur het ene jaar de lente vroeg aanbreekt en het andere jaar langer op zich laat wachten, zoeken wij ook binnen het dagritme naar een gezonde balans tussen structuur en flexibiliteit.

De vorm blijft herkenbaar, terwijl er ruimte is om aan te sluiten bij wat de groep en de kinderen op dat moment nodig hebben.

Oprechte belangstelling

Oprechte belangstelling voor alles wat leeft vormt een belangrijke grondhouding in ons werk.

Vanuit deze houding proberen wij ieder kind werkelijk te zien. We kijken met interesse naar wie het kind is, wat het bezighoudt en wat het nodig heeft om zich verder te ontwikkelen.

Ook in het contact met ouders en collega's streven we naar deze open houding. Oprechte belangstelling helpt om de ander tegemoet te treden zonder direct te oordelen vanuit sympathie of antipathie.

Door eerst waar te nemen en vervolgens te begrijpen, ontstaat ruimte voor echte ontmoeting.

Aandacht

De vierde grondpijler die Rudolf Steiner noemt, is het verrichten van alle dagelijkse handelingen met aandacht.

Tegenwoordig wordt vaak gesproken over 'present zijn' of 'mindfulness'. In wezen gaat het om hetzelfde principe: met aandacht aanwezig zijn in wat je doet.

Voor jonge kinderen zijn juist de dagelijkse handelingen van grote betekenis. Kinderen nemen ons niet alleen uiterlijk waar, maar beleven ook de manier waarop wij iets doen. Of we met plezier werken, gehaast zijn, afwezig lijken of juist volledig aanwezig zijn.

Wanneer we de tafel dekken, afwassen, een vloer vegen, brood smeren of een kind helpen aankleden, proberen we dit met aandacht en zorg te doen. Vanuit de wetenschap dat kinderen deze houding nabootsen.

Juist deze liefdevolle aandacht voor de gewone, dagelijkse bezigheden draagt bij aan een gezonde levenssfeer. Een sfeer waarin kinderen zich veilig voelen, zich kunnen verbinden met hun omgeving en zich in hun eigen tempo kunnen ontwikkelen.

6. Werkwijze op de groep

Algemeen

De voorschool is geopend op maandag, dinsdag en donderdag. De meeste peuters bezoeken de groep meerdere dagdelen per week. Op deze dagen zijn vaste pedagogisch medewerkers aan de groep verbonden. Hierdoor hebben de kinderen zoveel mogelijk dezelfde vertrouwde gezichten om zich heen.

De kinderen worden tussen 8.30 uur en 8.35 uur door hun ouder(s) gebracht. Ouders zijn van harte welkom om hun kind rustig naar binnen te begeleiden en even mee de groep in te komen. Om 8.40 uur nemen de kinderen, na de opening in de kring, afscheid van hun ouders.

De ochtend heeft een herkenbaar ritme. De begin- en eindtijd liggen vast, maar verder wordt de dag niet volledig bepaald door de klok. Hierdoor ontstaat ruimte om iets langer door te gaan met een activiteit of juist eerder af te ronden wanneer dit passend is. Op deze manier kunnen de verschillende onderdelen van de ochtend op natuurlijke wijze in elkaar overvloeien, zonder onnodige haast of stress.

De kinderen worden om 14.00 uur weer opgehaald door hun ouder(s).

*Zie dagritme en pedagogisch werk beleid

De ruimte

De voorschool bevindt zich in het lokaal rechts van de hoofdingang van de school.

Aan het lokaal grenst een gang met een kapstok waar de kinderen hun jas kunnen ophangen. In deze gang bevinden zich ook twee peutertoiletjes.

In de klas staan rieten manden met de naam van ieder kind erop. Hierin worden reservekleding, slofjes en, indien nodig, een speen of knuffel bewaard.

In het lokaal bevinden zich:

- Een keukentje.
- Een commode voor kinderen die nog niet zindelijk zijn.
- Twee eettafels met peuterstoeltjes.
- Een bank.
- Een groot kleed voor de kring.
- Een speelhuis.
- Verschillende speelplekken.

Door het gebruik van natuurlijke materialen, zachte kleuren en overzichtelijke speelplekken ademt de ruimte een warme, huiselijke en uitnodigende sfeer uit. Het lokaal is zo ingericht dat kinderen zich veilig kunnen voelen, zelfstandig kunnen spelen en worden uitgenodigd om te ontdekken, ontmoeten en bewegen.

Schoonmaak en hygiëne

Een schone en verzorgde omgeving draagt bij aan het welzijn en de gezondheid van kinderen en medewerkers.

Dagelijks worden de algemene ruimtes professioneel schoongemaakt. Hierbij worden onder andere de vloeren, toiletten en keukens gereinigd. Daarnaast vinden periodiek extra schoonmaakwerkzaamheden plaats, zoals het reinigen van ramen, vensterbanken en radiatoren.

Hierdoor kunnen pedagogisch medewerkers zich vooral richten op de begeleiding en ontwikkeling van de kinderen. Het dagelijks klein huishoudelijk werk blijft onderdeel van de werkzaamheden binnen de groep.

**Zie WerkwijSzer hygiëne en de jaarplanning schoonmaak.*

Vaste pedagogisch medewerkers, vertrouwde gezichten

Om de emotionele veiligheid van kinderen te waarborgen werken wij met vaste, gediplomeerde pedagogisch medewerkers. Zij vormen voor de kinderen en hun ouder(s) de vertrouwde gezichten binnen de groep.

Wanneer vervanging nodig is, werken wij bij voorkeur, met voor de kinderen bekende invalkrachten. Voor jonge kinderen duurt het immers enige tijd voordat ook een invalkracht een vertrouwd gezicht wordt.

Wanneer het niet mogelijk is om de vaste pedagogisch medewerkers in te zetten, bijvoorbeeld door ziekte of verlof, zorgen wij waar mogelijk voor vervanging door bekende invalkrachten. Ouders worden hierover geïnformeerd, zodat zij weten welke medewerkers die dag aanwezig zijn.

Alle medewerkers en invalkrachten beschikken over een geldige Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) en zijn gekoppeld aan het Personenregister Kinderopvang.

Idealiter zouden pedagogisch medewerkers nooit ziek zijn en geen verlof opnemen, maar de praktijk is natuurlijk anders. Zeker tijdens de opbouwfase van de peutergroep/voorschool kan dit soms kwetsbaar zijn. Omdat we nog niet werken met een voltallig vast team, dat mag nog 'groeien'. Toch blijven wij ons inspannen om de kinderen zoveel mogelijk continuïteit, vertrouwde gezichten en emotionele veiligheid te bieden.

Indien nodig maken wij gebruik van gekwalificeerde pedagogisch medewerkers via de uitzendorganisatie Tadaah. We vragen de invalsters affiniteit/bekendheid te hebben met de Waldorf pedagogiek en de islamitische geloofsovertuiging. Daarbij streven wij ernaar om zoveel mogelijk met dezelfde invalkrachten samen te werken, zodat ook zij vertrouwde gezichten kunnen worden voor de kinderen.

Voor invalkrachten is een samengestelde invalmap aanwezig met daarin onder andere:

- Het pedagogisch beleidsplan
- Het pedagogisch werk beleid.
- Het beleid Veiligheid en Gezondheid.
- WerkwijSzers.

- Het dagritme. (Hangt op de koelkast)
- Relevante informatie over de kinderen.

Dagritme

Een vast dagritme biedt kinderen duidelijkheid, rust en veiligheid. Het dagritme is zo opgebouwd dat er een gezonde afwisseling ontstaat tussen:

- Inspanning en ontspanning.
- Samen en alleen.
- Bewegen en rust.
- Binnen en buiten.

Deze natuurlijke afwisseling vormt als het ware de ademhaling van de dag. Zij geeft de kinderen houvast en ondersteunt hun gevoel van veiligheid en welbevinden.

Iedere ochtend kent vaste onderdelen, zoals:

- De kring met liedjes, versjes en verhalen.
- Vrij spel.
- Buiten spelen.
- Gezamenlijke eetmomenten.

Daarnaast wordt op een vaste dag samen met de kinderen brood gebakken en soep gekookt. Het meedoen aan zulke dagelijkse, betekenisvolle activiteiten versterkt het gevoel van samenhang en biedt rijke mogelijkheden tot nabootsing.

**Zie Werkwijzers: brood bakken, soep maken, het pedagogisch werk beleid en het dagritme.*

Jaarritme

Het jaarritme beleven jonge kinderen vooral door het ervaren van de seizoenen en de daarbij behorende jaarfeesten.

Dit komt tot uiting in de liedjes die wij zingen, de verhalen die wij vertellen en in de seizoens-tafel en verdere aankleding van de ruimte.

Daarbij sluiten wij aan bij de islamitische feestdagen die passen bij de identiteit van abbs De Zijderoute en die binnen de school worden gevierd. Op deze manier maken kinderen op een natuurlijke wijze kennis met de culturele en levensbeschouwelijke tradities die binnen onze schoolgemeenschap leven.

Door vrijwel dagelijks naar buiten te gaan ervaren kinderen de veranderingen in de natuur van dichtbij. Regen, wind, zon, kou en warmte maken deel uit van het leven en dragen bij aan een rijke zintuiglijke ervaring.

Het schoolplein, waar ook de peuters spelen, zal in de toekomst worden ingericht met natuurlijke spel- en ontdekkingsmogelijkheden en schaduwdoeken.

Wij vragen ouders te zorgen voor passende buitenkleding, zoals regenkleding, laarzen of een buiten-speelpak, zodat kinderen onder verschillende weersomstandigheden comfortabel kunnen buitenspelen.

Uiteraard maken wij hierbij steeds een zorgvuldige afweging op basis van de weersomstandigheden en het welzijn van de kinderen.

**Zie jaarplanning feesten, studiedagen, vakantie.*

**Zie WerkwijSzers: naar buiten gaan, spelen op het schoolplein, KNMI weer app en UV-aanduiding.*

Inrichting

De inrichting van het lokaal is afgestemd op de behoeften van jonge kinderen. De ruimte biedt geborgenheid en tegelijkertijd voldoende mogelijkheden om te bewegen, te ontdekken, te spelen en samen te zijn.

Binnen de groepsruimte vinden wij het belangrijk dat:

- Materialen een vaste plek hebben.
- De ruimte verzorgd en uitnodigend is.
- De omgeving schoon en veilig is.
- Pedagogisch medewerkers goed overzicht kunnen houden.
- Er voldoende ontwikkelings- en spelmogelijkheden aanwezig zijn.
- Kinderen zowel samen als alleen kunnen spelen.

Verzorging

Kinderen die nog niet zindelijk zijn worden regelmatig verschoond. Kinderen die zindelijk zijn of bezig zijn dit te worden, worden begeleid bij het toiletgebruik.

Wanneer een pedagogisch medewerker deze verzorgingsmomenten op een rustige en vanzelfsprekende wijze begeleidt, bijvoorbeeld door middel van een liedje of een terugkerend ritueel, worden deze momenten voor kinderen vertrouwd en overzichtelijk.

Kinderen leren stap voor stap om zelf hun handen te wassen en zorg te dragen voor hun lichaam.

Ook kleine verzorgingsmomenten, zoals het schoonmaken van een snotneus, worden met aandacht en respect uitgevoerd. Wij kondigen aan wat we gaan doen, zodat een kind niet wordt overvallen.

De verzorgingsmomenten zijn waardevolle één-op-één momenten waarin het persoonlijke contact tussen kind en pedagogisch medewerker centraal staat. De pedagogisch medewerker richt zich tot het kind, maakt contact en begeleidt met woorden, liedjes en aandacht.

**Zie werkWijSzer luier verschonen en naar de wc gaan.*

Verjaardagen

Bijzondere gebeurtenissen, zoals een verjaardag, verdienen aandacht.

Voor peuters kan een verjaardag een belangrijk moment zijn, waar ze naar uitkijken. Wij besteden hier op een rustige en feestelijke wijze aandacht aan, passend bij de leeftijd en de belevingswereld van het kind.

Daarbij houden we rekening met het feit dat sommige kinderen het spannend vinden om in het middelpunt van de belangstelling te staan.

Ons uitgangspunt is dat ieder kind zijn verjaardag als een warme, liefdevolle en bijzondere ervaring beleeft.

**Zie WerkwijSzer verjaardag.*

Vierogen principe

Wij werken volgens het vierogen principe zoals beschreven in de Wet Kinderopvang. Dit houdt in dat een pedagogisch medewerker zijn of haar werkzaamheden zodanig verricht dat een andere volwassene kan meekijken of meeluisteren.

Bij een groepsgrootte waarbij dit volgens de beroepskracht-kind ratio (BKR) vereist is, zijn twee pedagogisch medewerkers aanwezig.

Wanneer de groep kleiner is en er één pedagogisch medewerker wordt ingezet, vindt afstemming plaats met de intern begeleider en de directeur van de school. Zij lopen regelmatig en onaangekondigd binnen op de groep.

Daarnaast vindt de peutergroep plaats tijdens schooluren, waardoor er voortdurend andere volwassenen aanwezig zijn binnen het schoolgebouw.

De groepsruimte heeft een open karakter en is gemakkelijk toegankelijk voor collega's, directie en intern begeleider. Zij komen regelmatig in de groep, zodat zij herkenbaar en aanspreekbaar zijn voor zowel kinderen als ouders.

Dit draagt niet alleen bij aan het vierogen principe, maar ook aan een open, veilige pedagogische cultuur en een goede samenwerking tussen voorschool en basisschool.

**Zie werkWijSzer vier ogen principe.*

Mentor

Conform de Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (IKK) heeft ieder kind een mentor.

Tijdens de intake worden ouders geïnformeerd over wie de mentor van hun kind is. De kinderen worden verdeeld over de vaste pedagogisch medewerkers, waarbij rekening wordt gehouden met een evenwichtige verdeling en met de aanwezigheid van de betreffende medewerker op de groep.

De mentor:

- Volgt de ontwikkeling van het kind.
- Is het eerste aanspreekpunt voor ouders.
- Voert oudergesprekken.
- Registreert observaties en ontwikkelingen in het kind-volgsysteem.

Binnen de voorschool maken wij, net als de leerkrachten van groep 1 en 2, gebruik van het kind-volgsysteem van de begeleidingsdienst van vrije scholen (de BVS)

Voor de kinderen zelf verandert er door de mentorverdeling niets. Alle pedagogisch medewerkers bouwen met ieder kind een warme relatie op en voelen zich gezamenlijk verantwoordelijk voor alle kinderen.

**Zie WerkwijSzer mentor en kind-volgsysteem.*

Afscheid en overgang naar de basisschool

Wanneer een kind vier jaar wordt, kan het de overstap maken van de voorschool naar de kleutergroep van abbs De Zijderoute.

De mentor, combinatiemedewerkster, intern begeleider en leerkracht van groep 1, begeleiden dit overgangsproces zorgvuldig, in samenwerking met de ouders en de toekomstige leerkracht creëren zij een warme overdracht.

Ter voorbereiding kan het kind:

- Een bezoek brengen aan de kleutergroep.
- Kennismaken tijdens het buitenspelen.
- Indien mogelijk deelnemen aan een wenmoment in de klas.

Op deze manier verloopt de overgang stap voor stap en kan het kind vertrouwen opbouwen in de nieuwe situatie.

De mentor stelt, samen met de combinatiemedewerkster en de intern begeleidster, een overdracht op waarin de ontwikkeling van het kind wordt beschreven. Deze overdracht wordt met toestemming van de ouders gedeeld met de kleuterleidsters van abbs De Zijderoute. Wanneer een kind naar een andere basisschool gaat, wordt de overdracht, in overleg met de ouders, verzonden naar de betreffende school.

Ook het afscheid van de voorschool krijgt aandacht. Het kind ontvangt een klein zelfgemaakt aandenken. Daarnaast ontvangen de ouders een persoonlijk getuigschriftje waarin wij, in een zelfgeschreven beeld, beschrijven hoe wij het kind hebben leren kennen, welke kwaliteiten wij hebben waargenomen en wat wij het kind gunnen op zijn of haar verdere levensweg.

Ook van kinderen die niet doorstromen naar abbs De Zijderoute nemen wij op een zorgvuldige en warme manier afscheid. In samenwerking en afstemming met de ouder(s) zorgen wij voor een passende overdracht en een liefdevolle afronding van hun tijd op de voorschool en peutergroep.

**Zie werkWijSzers:*

- Afscheid kind naar De Zijderoute.
- Afscheid kind andere basisschool.
- Afscheid op de groep met cadeautje.

7. Samenwerking met ouders

Wij vinden de samenwerking met ouders van groot belang. De pedagogisch medewerkers zijn samenwerkingspartners van ouders in de verzorging, opvoeding en ontwikkeling van hun kind. Een goede samenwerking is gebaseerd op wederzijds vertrouwen, open communicatie en respect voor elkaars kennis en ervaringen. Door regelmatig contact en het uitwisselen van informatie zorgen wij samen voor een veilige en stimulerende omgeving waarin kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Naast de dagelijkse overdracht creëren wij verschillende momenten waarop ouders en pedagogisch medewerkers elkaar kunnen ontmoeten en met elkaar in gesprek kunnen gaan. Ook organiseren wij gedurende het jaar gezamenlijke activiteiten en vieringen waarvoor ouders worden uitgenodigd. Deze ontmoetingen dragen bij aan een goede relatie tussen ouders, kinderen en medewerkers.

Kind-volgsysteem en oudergesprekken

Op de voorschool volgen wij de ontwikkeling en het welbevinden van kinderen met behulp van een kind-volgsysteem. De observaties die wij hierin vastleggen, vormen de basis voor gesprekken met ouders over de ontwikkeling van hun kind.

Ongeveer drie maanden nadat een kind op de voorschool is gestart, vindt een eerste oudergesprek plaats. Vervolgens wordt ouders jaarlijks een voortgangsgesprek aangeboden. Tijdens deze gesprekken bespreken de pedagogisch medewerkers het welbevinden, de betrokkenheid en de ontwikkeling van het kind. Ook wordt informatie uit het kind-volgsysteem toegelicht en is er ruimte voor vragen, ervaringen en zorgen van ouders.

Wanneer daar aanleiding toe is, kunnen aanvullende gesprekken plaatsvinden. Dit kan zowel op verzoek van ouders als op initiatief van de pedagogisch medewerker. Op deze manier blijven ouders nauw betrokken bij de ontwikkeling van hun kind en kunnen eventuele ondersteuningsbehoeften tijdig worden gesignaleerd.

Ondersteuning, signalering en samenwerking

Kinderen ontwikkelen zich ieder in hun eigen tempo en op hun eigen manier. Door dagelijks met de kinderen samen te zijn, leren de pedagogisch medewerkers hen goed kennen. Hierdoor kunnen zij niet alleen zien wat een kind al kan, maar ook signaleren wanneer een kind extra ondersteuning nodig heeft of wanneer de ontwikkeling anders verloopt dan verwacht.

Door middel van observaties, het kind-volgsysteem en de dagelijkse contacten met ouders volgen wij de ontwikkeling van ieder kind zorgvuldig. Wij vinden het belangrijk om hierbij steeds uit te gaan van de mogelijkheden en kwaliteiten van het kind. Wanneer pedagogisch medewerkers vragen hebben over de ontwikkeling of het welbevinden van een kind, kunnen zij deze bespreken met de leidinggevende, de pedagogisch coach of andere betrokken deskundigen.

Wanneer er zorgen zijn over de ontwikkeling van een kind, worden deze altijd eerst met ouders besproken. Samen onderzoeken wij wat een kind nodig heeft om zich optimaal te

kunnen ontwikkelen. Daarbij zoeken wij naar een open en respectvolle samenwerking, waarbij ouders worden gezien als de belangrijkste opvoeders van hun kind.

Indien nodig werken wij samen met externe professionals en organisaties, zoals het Ouder- en Kind-team, jeugdgezondheidszorg, logopedie, fysiotherapie, jeugdhulpverlening of andere deskundigen.

Op deze manier willen wij ervoor zorgen dat kinderen tijdig de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben en dat ouders zich gesteund weten in de begeleiding van hun kind. Samen onderzoeken wij welke ondersteuning het beste aansluit bij de behoeften van het kind. Hierbij handelen wij altijd zorgvuldig en naar de geldende privacywetgeving.

Als voorschool werken wij samen met de basisschool om een doorgaande ontwikkellijn voor kinderen te bevorderen. Met toestemming van ouders vindt overdracht van relevante informatie plaats, zodat de school kan aansluiten bij de ontwikkeling, behoeften en mogelijkheden van het kind. Op deze manier willen wij bijdragen aan een zo soepel mogelijke overgang van voorschool naar basisschool.

Door kinderen, ouders, medewerkers en deskundigen met elkaar te verbinden, creëren wij een zorgstructuur waarin ieder kind de aandacht en ondersteuning kan krijgen die nodig is om zich veilig en in eigen tempo te ontwikkelen

Ouderavond

Wij vinden het belangrijk om ook op pedagogisch gebied samen met ouders op te trekken. Daarom organiseren wij jaarlijks een ouderavond rondom een actueel pedagogisch thema. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van deskundigen, gastsprekers, workshops of voorlichtingsbijeenkomsten. Waar mogelijk werken wij hierbij samen met de basisschool, zodat een doorgaande lijn tussen voorschool en school wordt versterkt.

Oudercommissie

De oudercommissie vertegenwoordigt de belangen van ouders en draagt bij aan de kwaliteit van de opvang. De oudercommissie fungeert als aanspreekpunt voor ouders en als gesprekspartner voor de leidinggevende. Door middel van overleg en signalen vanuit de oudergroep kan de oudercommissie bijdragen aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschool.

Conform de Wet kinderopvang heeft de oudercommissie adviesrecht over onderwerpen die betrekking hebben op de organisatie van de opvang, zoals het pedagogisch beleid, de openingstijden, tarieven, veiligheid, gezondheid en voedingsaangelegenheden.

Voorschool De Zijderoute streeft ernaar zo spoedig mogelijk een oudercommissie in te stellen. Wanneer er onvoldoende ouders beschikbaar zijn om een oudercommissie te vormen, wordt gewerkt volgens de wettelijke alternatieve ouderraadpleging. In die situatie wordt een ouder-vriendengroep van de voorschool De Zijderoute, actief betrokken bij voorgenomen beleidswijzigingen en krijgen zij de gelegenheid hierover advies uit te brengen.

Daarbij organiseren wij drie tot vier keer per jaar overlegmomenten met betrokken ouders. Tijdens deze bijeenkomsten worden onderwerpen besproken die relevant zijn

voor de kwaliteit van de voorschool, zoals het pedagogisch beleid, activiteiten, veiligheid, ouderbetrokkenheid en praktische zaken binnen de opvang. Op deze manier blijven ouders actief betrokken bij de ontwikkeling en kwaliteit van Voorschool De Zijderoute.

Ouderparticipatie

Wij waarderen het wanneer ouders betrokken zijn bij de voorschool. Naast het reguliere contact met de pedagogisch medewerkers en de leidinggevende over hun kind, kunnen ouders ook op andere manieren bijdragen aan de gemeenschap van De Zijderoute.

Ouderparticipatie kan bijvoorbeeld bestaan uit:

- Het repareren van speelgoed.
- Ondersteuning bij feestdagen en vieringen.
- Het helpen organiseren van activiteiten.
- Werkzaamheden in de tuin, zoals snoeien, planten en onkruid wieden.
- Praktische ondersteuning bij klus- of opruimdagen.
- Inzetten van de moeder- of thuis-taal.

Bij het intakegesprek kunnen ouders aangeven of zij hierin een rol willen spelen. Deelname is altijd vrijwillig en heeft geen invloed op de opvang van het kind.

Wij zien ouderparticipatie als een waardevolle aanvulling op de samenwerking tussen ouders en medewerkers. Kinderen ervaren hierdoor dat er verbinding bestaat tussen thuis en de voorschool. Daarnaast leren ouders en medewerkers elkaar op een andere manier kennen, wat de onderlinge betrokkenheid en samenwerking versterkt.

Daarom zien wij het inzetten van de moedertaal of thuistaal, in de voor- en vroeg - school als gezonde basis aanvulling en als een sleutel voor de ouderbetrokkenheid.

- Wij moedigen ouders aan om thuis de taal te spreken waarin zij zich het meest comfortabel voelen. Dit zorgt voor een rijk en foutloos taalaanbod, wat de beste basis vormt voor het leren van Nederlands.
- Als pedagogisch medewerker hoef je de talen niet zelf te spreken om ze toch een plek te geven op de groep.
- Betrek bijvoorbeeld ouders door hen te vragen om een keer te komen voorlezen in hun eigen taal in de klas.
- Of vraag tijdens het wennen, van een nieuw kindje, een ouder die wel de taal van het kind spreekt, maar niet de vader of moeder is, het kind te troosten en uitleg te geven.

Het inzetten van de moedertaal of thuistaal in de voorschool versterkt de emotionele veiligheid van het jonge kind en vormt juist een gezonde basis voor het leren van het Nederlands.

Recente wetenschappelijke inzichten, zoals het [proefschrift van taalwetenschapper Anne-Mieke Thieme](#) (Universiteit van Amsterdam), tonen aan dat ruimte voor de moedertaal of thuistaal het samenspel tussen peuters rijker en socialer maakt.

Wij zetten de moedertaal of thuistaal in voor:

- **Emotionele basis:** Kinderen voelen zich sneller thuis, gezien en erkend.
- **Snellere NT2-verwerving:** Concepten die een kind al kent in de moedertaal of thuistaal, koppelt het brein makkelijker aan een nieuw Nederlands woord.
- **Rijker spel:** Peuters die hun thuistaal mogen gebruiken, vertonen complexer spelgedrag en betere sociale interactie.
- **Cognitieve voordelen:** Het stimuleert de executieve functies, flexibiliteit en het creatief denkvermogen.

**zie WerkwijSzer wennen, het programma Logo 3000 en het voorschool beleid.*

8. Ondersteuning van beroepskrachten

Inspiratie en scholing

Werken in de kinderopvang betekent werken aan een gezonde basis voor het leven NU en daarmee ook aan de toekomst van kinderen. De in dit beleidsplan beschreven pedagogische werkwijze vraagt om medewerkers; die hun werk met betrokkenheid, deskundigheid en inspiratie uitvoeren.

Een belangrijke bron van inspiratie vinden wij in de pedagogiek en de antroposofie. Wij vinden het belangrijk dat medewerkers zich blijven ontwikkelen, zowel vakinhoudelijk als persoonlijk. Als werkgever ondersteunen wij dit onder andere door:

- Het aanbieden van vakliteratuur.
- Maandelijkse pedagogische verdieping tijdens team overleggen.
- Het mogelijk maken van scholing, trainingen, cursussen en opleidingen.
- Het bezoeken van congressen, studiedagen en andere inspirerende bijeenkomsten.
- Het stimuleren van kennisdeling binnen het team.

Hierbij kan ook samenwerking met ouders ontstaan. Naar aanleiding van een ouderavond kan bijvoorbeeld gezamenlijk worden verdiept in een onderwerp door middel van een leesgroep of themabijeenkomst.

In de dossierkast staan boeken waar zowel pedagogisch medewerkers als ouders boeken kunnen lenen die de pedagogische visie van De Zijderoute verder toelichten en verdiepen.

Pedagogische coaching en beleidsvoering

Conform de Wet kinderopvang wordt jaarlijks pedagogische coaching en pedagogische beleidsontwikkeling ingezet. Het doel hiervan is het waarborgen en verder ontwikkelen van de pedagogische kwaliteit binnen de organisatie.

De pedagogisch coach ondersteunt pedagogisch medewerkers bij het versterken van hun pedagogisch handelen en het vertalen van de pedagogische visie en het pedagogisch beleid naar de dagelijkse praktijk. Door middel van coaching op de werkvloer, observaties, reflectie en deskundigheidsbevordering worden medewerkers gestimuleerd om bewust te handelen en zich blijvend te ontwikkelen in hun professionele rol.

Naast de coaching van medewerkers levert de pedagogisch coach een bijdrage aan de ontwikkeling, evaluatie, implementatie en borging van het pedagogisch beleid. De coach signaleert ontwikkelingen, knelpunten en kansen op de werkvloer en bespreekt deze met de leidinggevende. Op basis hiervan kunnen verbeteringen worden doorgevoerd, zodat het beleid blijft aansluiten bij actuele wet- en regelgeving, pedagogische inzichten en de behoeften van kinderen, ouders en medewerkers.

De leidinggevende is eindverantwoordelijk voor de uitvoering en borging van het pedagogisch beleid binnen de organisatie. In samenwerking met de pedagogisch coach bewaakt de leidinggevende de kwaliteit van de opvang en ziet erop toe dat beleid,

procedures en werkwijzen op een consistente wijze worden toegepast. Daarnaast faciliteert de leidinggevende medewerkers in hun professionele ontwikkeling en creëert zij de randvoorwaarden die nodig zijn om kwalitatief goede opvang te bieden.

Binnen de pedagogische beleidsvoering wordt aandacht besteed aan:

- Het ontwikkelen, evalueren en actualiseren van het pedagogisch beleid.
- Het bewaken en verbeteren van de pedagogische kwaliteit.
- Het implementeren van nieuwe werkwijzen, inzichten en wettelijke ontwikkelingen.
- Het ondersteunen van medewerkers bij de uitvoering van het pedagogisch beleid.
- Het signaleren van scholings- en ontwikkelbehoeften.
- Het stimuleren van een professionele werkcultuur waarin samenwerking, reflectie en continue ontwikkeling centraal staan.

Taken en verantwoordelijkheden van Houder en de leidinggevende

De leidinggevende en de houder hebben ieder een eigen verantwoordelijkheid binnen het waarborgen van de pedagogische kwaliteit van De Zijderoute. Zij werken hierbij nauw samen met de pedagogisch coach en de pedagogisch medewerkers.

De houder Marin van Wijnen

De houder is eindverantwoordelijk voor de kwaliteit en continuïteit van de kinderopvangorganisatie. De houder draagt er zorg voor dat wordt voldaan aan de eisen uit de Wet kinderopvang en dat de organisatie beschikt over een actueel pedagogisch beleid. Daarnaast stelt de houder voldoende middelen, tijd en deskundigheid beschikbaar om de pedagogische kwaliteit te ontwikkelen en te borgen.

De houder:

- Is eindverantwoordelijk voor het pedagogisch beleid en de kwaliteit van de opvang.
- Draagt zorg voor de inzet van pedagogische coaching en pedagogische beleidsontwikkeling conform de wettelijke eisen.
- Stelt de randvoorwaarden beschikbaar voor een veilige en kwalitatief goede opvang.
- Ziet toe op de naleving van wet- en regelgeving.
- Evalueert samen met de leidinggevende en pedagogisch coach de kwaliteit van de dienstverlening.
- Neemt besluiten over beleidsontwikkeling en kwaliteitsverbetering.

Door de samenwerking tussen de houder, de leidinggevende, de pedagogisch coach en de pedagogisch medewerkers wordt gewerkt aan een continue kwaliteitsontwikkeling. Binnen deze kwaliteitscyclus wordt de pedagogische visie van Kinderopvang Ithaka, locatie De Zijderoute, bewaakt, uitgedragen en vertaald naar de dagelijkse praktijk. Hierdoor blijft de visie zichtbaar in het pedagogisch handelen van medewerkers en wordt een veilige, stimulerende en professionele omgeving geboden waarin kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

De leidinggevende Ellen Zweers (vanaf november 2026 Meryem Balasar)

De leidinggevende is verantwoordelijk voor de dagelijkse aansturing van de locatie en voor de uitvoering van het pedagogisch beleid in de praktijk. De leidinggevende bewaakt de kwaliteit van de opvang en ondersteunt medewerkers bij de uitvoering van hun werkzaamheden. Daarnaast stimuleert de leidinggevende een professionele werkhouding en creëert zij de voorwaarden waarbinnen medewerkers zich kunnen ontwikkelen.

De leidinggevende:

- Draagt zorg voor de uitvoering van het pedagogisch beleid.
- Bewaakt de pedagogische kwaliteit binnen de locatie.
- Ondersteunt en begeleidt medewerkers in hun professionele ontwikkeling.
- Bespreekt signalen, aandachtspunten en verbeteracties met de pedagogisch coach.
- Ziet toe op de naleving van wet- en regelgeving, protocollen en procedures.
- Faciliteert scholing, coaching en deskundigheidsbevordering.

Werving en selectie

Bij het werven en selecteren van medewerkers zoeken wij nadrukkelijk naar mensen die passen bij de identiteit en visie van kinderopvang Ithaka en De Zijderoute. Wij vinden het belangrijk dat medewerkers affiniteit hebben met onze pedagogische uitgangspunten en openstaan voor de inspiratie die wij ontleen aan de antroposofie, en met de islamitische geloofsovertuiging.

Naast de wettelijke kwalificatie-eisen letten wij op betrokkenheid, ontwikkelingsgericht werken, samenwerking, reflectievermogen en het vermogen om een warme en veilige omgeving voor kinderen te creëren.

Continuïteit

Voor jonge kinderen is continuïteit van groot belang. Vertrouwde gezichten bieden veiligheid en vormen een belangrijke basis voor een gezonde ontwikkeling.

Wij streven er daarom naar dat medewerkers zich voor langere tijd aan De Zijderoute verbinden. Hierdoor kunnen duurzame relaties ontstaan tussen kinderen, ouders en medewerkers.

Wij bieden een aantrekkelijke werkplek waarin medewerkers worden uitgedaagd, gewaardeerd en gestimuleerd om hun kwaliteiten verder te ontwikkelen. Vertrouwen, verantwoordelijkheid en samenwerking vormen daarbij belangrijke uitgangspunten.

Wij werken vanuit het besef dat een sterk team meer is dan de optelsom van individuele kwaliteiten. Door met respect en betrokkenheid samen te werken ontstaat een sfeer waarin mensen zich gezien voelen en graag bijdragen aan de gemeenschap van De Zijderoute. Deze sfeer ondersteunt niet alleen het werkplezier van medewerkers, maar komt uiteindelijk ook ten goede aan de kinderen.

9. Ten slotte

U heeft het pedagogisch beleid van de voorschool van kinderopvang Ithaka, locatie: De Zijderoute gelezen. Dit beleidsplan is een levend document dat regelmatig wordt geëvalueerd en indien nodig wordt aangepast aan nieuwe inzichten, ontwikkelingen binnen de organisatie en wijzigingen in wet- en regelgeving.

De meest recente versie van het beleidsplan is altijd beschikbaar voor ouders, medewerkers en overige betrokkenen.